

M0030M – Lektion 36

Linjär algebra och integralkalkyl

Ove Edlund

2019-01-08

Riktningskoefficient för kurva på parameterform

En kurva på parameterform

$$\begin{cases} x = f(t) \\ y = g(t) \end{cases}$$

sägs vara **glatt** eller **slät** på ett intervall I , om kurvan har tangentlinje för alla t i intervallet.

Sats

Låt C vara den kurva på parameterform som ges av

$$\begin{cases} x = f(t) \\ y = g(t) \end{cases}$$

då t är i intervallet I .

Om $f'(t)$ och $g'(t)$ är kontinuerliga på intervallet I , och $f'(t) \neq 0$ på intervallet I ,

så är C glatt/slät, och

$$\frac{dy}{dx} = \frac{g'(t)}{f'(t)} .$$

Riktningkoefficient för kurva på parameterform

Sats

Låt $\mathcal{C}$ vara den kurva på parameterform som ges av

$$\begin{cases} x = f(t) \\ y = g(t) \end{cases}$$

då t är i intervallet I .

Om $f'(t)$ och $g'(t)$ är kontinuerliga på intervallet I , och $f'(t) \neq 0$ på intervallet I ,

så är $\mathcal{C}$ glatt/slät, och

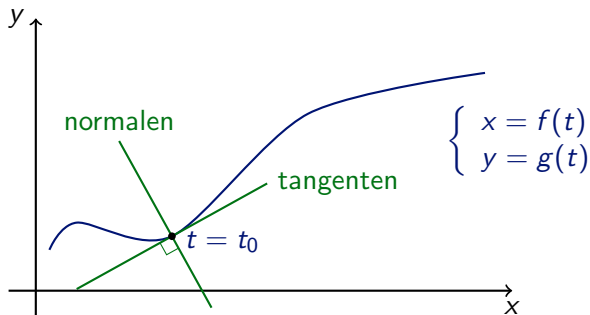
$$\frac{dy}{dx} = \frac{g'(t)}{f'(t)}.$$

På samma sätt gäller att

$$g'(t) \neq 0 \Rightarrow \frac{dx}{dy} = \frac{f'(t)}{g'(t)}.$$

Dvs kurvan är glatt/slät, utom möjligtvis i de punkter där både $f'(t) = 0$ och $g'(t) = 0$.

Tangenten och normalen

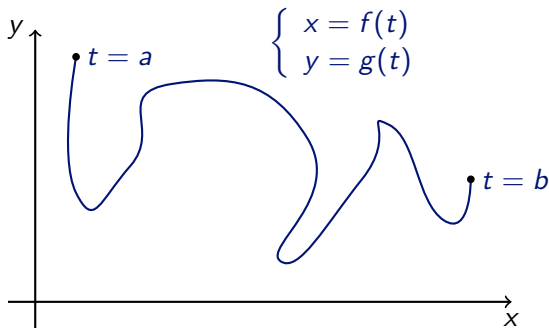
Tangenten i parameterform

$$\begin{cases} x = f(t_0) + s f'(t_0) \\ y = g(t_0) + s g'(t_0) \end{cases} \cdot$$

Normalen i parameterform

$$\begin{cases} x = f(t_0) + s g'(t_0) \\ y = g(t_0) - s f'(t_0) \end{cases} \cdot$$

Båglängd för kurva på parameterform

Båglängden för den blå kurvan, mellan $t = a$ och $t = b$, är

$$s = \int_a^b \sqrt{(f'(t))^2 + (g'(t))^2} dt .$$

Ytarea av rotation

Ytarea av rotation runt x -axeln.

$$\int_a^b 2\pi g(t) \sqrt{(f'(t))^2 + (g'(t))^2} dt$$

Ytarea av rotation runt y -axeln.

$$\int_a^b 2\pi f(t) \sqrt{(f'(t))^2 + (g'(t))^2} dt$$